

ORSIS

Organismes i Sistemes

27

ORSIS

Organismes i Sistemes

Vol. 27, 2013

ISSN 0213-4039 (imprès), ISSN 2014-9727 (en línia)

<http://revistes.uab.cat/orsis>

Índex   Contents

Amador Viñolas El gènere <i>Dorcatoma</i> a la península Ibèrica i illes Balears	7
Amador Viñolas, Josep Muñoz, Maurizio Mencuccini, Francesco Benvenuti Coleòpteros interesantes de la sierra de Prades, Tarragona	29
Gabriel Mercadal, Lluís Vilar Les freixenedes al·luvials inundables del NE de Catalunya	53
Amador Viñolas El gènere <i>Stagetus</i> a la península Ibèrica i illes Balears	95
Juli Pujade-Villar, Olivia Cabral-Gamboa, Rosa Treto-Pereyra, Luis Gerardo Landa-Orozco, Carlos Carrillo-Sánchez Agallas de cinípidos en <i>Q. viminea</i>	123
Miguel Prieto Manzanares Primers registres d' <i>Attagenus lobatus</i> per a Catalunya	133
Rafel Curto, Manolo Arrufat, Jordi Beltran, Àngela Creix, Jordi Fontanet, Ferran Royo Nova localitat de <i>Spirodela polyrhiza</i> a Catalunya	141
Patricio Bariego, Jorge Baonza, María Santos Vicente Estado de conservación de <i>Ranunculus batrachioides</i> subsp. <i>brachypodus</i>	151
Pere Aymerich, Llorenç Sáez Novetats pteridològiques dels Pirineus	175
Pere Aymerich Plantes al·lòctones a l'alt Segre	195
Pere Aymerich Flora del territori ausosegàrric	209
Moisés Guardiola, Albert Petit, Empar Carrillo, Aaron Pérez-Haase, Efreem Batriu, Josep Maria Ninot, Llorenç Sáez Flora dels Pirineus centrals	261
Juan José Suárez-Fernández, Samuel Pinya Naturalization of <i>Eucalyptus globulus</i> at Mallorca	287
Juli Pujade-Villar Is <i>Andricus ruginosus</i> a valid species?	293
Juli Pujade-Villar, Antoni Torrell, Mariano Rojo Primeres troballes de <i>Dryocosmus kuriphilus</i> a la península Ibèrica	295
Amador Viñolas Noves dades de Ptinidae de la península Ibèrica	303

DADES CATALOGRÀFIQUES RECOMANADES PEL SERVEI DE BIBLIOTECES
DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Orsis

Orsis : organismes i sistemes : revista de botànica, zoologia i ecologia / Departaments de Botànica, d'Ecologia i de Zoologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. — Núm. 1 (1985)-. — Bellaterra : Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1985-. — 23 cm
Anual. — A partir del núm. 3 (1988) la menció de responsabilitat correspon a les unitats de Botànica, Zoologia i Ecologia del Departament de Biologia Animal, Biologia Vegetal i Ecologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

ISSN 0213-4039

I. Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Botànica, Departament d'Ecologia, Departament de Zoologia, Laboratori de Botànica, Laboratori de Zoologia, Laboratori d'Ecologia.

1. Botànica, zoologia i ecologia — Revistes

2. Ciències naturals — Revistes

58, 59, 574

Consell de redacció

Llorenç Sáez, Xavier Espadaler, Jacint Ventura;
Francesc Muñoz (secretari de redacció)

Secretaria de redacció

Universitat Autònoma de Barcelona
Departament de Biologia Animal,
de Biologia Vegetal i d'Ecologia
Facultat de Ciències
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 26 18. Fax 93 581 13 21
revista.orsis@uab.cat
http://revistes.uab.cat/orsis

Consell assessor

Carmen Bach, Francisco Díaz-Pineda,
Antoni Escarré, Enric Gadea, José Merino,
Jacint Nadal, Juan Manuel Nieto,
Joan Puigdefàbregas, Celso Rodríguez,
Benito Valdés, Elise van Campo

Coberta: Loni Geest & Tone Høverstad

**Bases de dades en què ORSIS està
referenciada**

- Biosis Previews (a partir del vol. 19, 2004)
- Dialnet (Unirioja)
- Índice Español de Ciencia y Tecnología (ICYT-CSIC)
- RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert)

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93581 10 22. Fax 93 581 32 39
sp@uab.cat
www.uab.cat/publicacions

Intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques
Secció d'Intercanvi de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 11 93. Fax 93 581 32 19
sb.intercanvi@uab.cat

Edició i impressió

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93581 21 31. Fax 93 581 32 39
sp@uab.cat
www.uab.cat/publicacions

ISSN 0213-4039 (imprès)
ISSN 2014-9727 (en línia)
Dipòsit legal: B. 2.003-1986
Imprès a Espanya. Printed in Spain
Imprès en paper ecològic

**Aquest número ha estat parcialment finançat per la Comissió d'Investigació
del Vicerectorat d'Investigació de la Universitat Autònoma de Barcelona.**

ORSIS és una revista que publiquen a les unitats de Botànica, Zoologia i Ecologia del Departament de Biologia Animal, de Biologia Vegetal i d'Ecologia de la Universitat Autònoma de Barcelona amb l'objectiu de donar a conèixer treballs originals de recerca o articles de revisió de botànica, zoologia i ecologia. Se'n publica un volum a l'any, constituït per un número o més.

ORSIS es pot obtenir per intercanvi amb publicacions equivalents o per subscripció utilitzant la butlleta que trobareu al final d'aquest exemplar.

Encara que el català és la llengua oficial d'ORSIS, no traslladem a aquesta llengua ni els índexs analítics, ni les paraules clau, ni els resums dels articles escrits en castellà.

ORSIS es publica sota el sistema de llicències Creative Commons segons la modalitat:

Reconeixement - NoComercial (by-nc): Es permet la generació d'obres derivades sempre que no se'n faci un ús comercial. Tampoc es pot utilitzar l'obra original amb finalitats comercials.

Índex

Orsis. Organismes i Sistemes

Núm. 27, p. 1-306, 2013

ISSN 0213-4039 (imprès); ISSN 2014-9727 (en línia)

Les paraules clau són en llenguatge lliure

<http://revistes.uab.cat/orsis>

- 7-28 **Viñolas, Amador** (Consorti del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Laboratori de Natura, Col·lecció d'Artròpodes)

Els Dorcatominae de la península Ibèrica i illes Balears. 2a nota. El gènere *Dorcatoma* Herbst, 1792 (Coleoptera: Ptinidae). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 7-28, 54 ref., 42 fig.

Es continua amb aquesta nota la revisió de la subfamília Dorcatominae a la península Ibèrica i les illes Balears. Es donen els caràcters taxonòmics, la distribució, la biologia i la bibliografia de les vuit espècies del gènere presents a la Península, ja que no hi ha cap citació de les Balears. S'aporten claus subgenèriques i específiques, així com la representació gràfica de les antenes, l'últim artell dels palps maxil·lars, l'edeagus en visió ventral amb detall de la peça mitjana i l'habitus de totes les espècies.

Paraules clau: Coleoptera; Ptinidae; Dorcatominae; *Dorcatoma*; revisió; península Ibèrica.

- 29-51 **Viñolas, Amador; Muñoz, Josep** (Consorti del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Laboratori de Natura, Col·lecció d'Artròpodes); **Mencuccini, Maurizio; Benvenuti, Francesco** (University of Edinburgh. Institute of Atmospheric and Environmental Sciences. School of GeoSciences)

Nuevos datos sobre *Rushia parreyssi* (Mulsant, 1856), Melandrydae Leach, 1815 y otros coleópteros interesantes de la sierra de Prades, Tarragona (Coleoptera). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 29-51, 71 ref., 6 fig.

En el estudio de la mortalidad de *Pinus sylvestris* por estrés hídrico en el área mediterránea, se ha querido ver la relación existente entre dicha mortalidad y los artrópodos, en concreto con los coleópteros. El área ibérica escogida para realizar el estudio ha sido el Tilar, situado en la sierra de Prades, en el término de Vimbodí i Poblet (Tarragona). La zona es un bosque mixto de *P. sylvestris* y *Quercus* sp. (robles y encinas) con árboles viejos y sin manejos recientes. Para conocer la fauna de coleópteros relacionados con *P. sylvestris*, se ha realizado una prospección exhaustiva con trampas de interceptación de vuelo, de caída y de berlese *in situ*. Se ha recolectado un grupo de especies de gran interés faunístico que merecen ser comentadas independientemente del proyecto.

Palabras clave: Coleoptera; biodiversidad; sierra de Prades; Tarragona; Cataluña.

- 53-94 **Mercadal, Gabriel; Vilar, Lluís** (Universitat de Girona. Departament de Ciències Ambientals. Grup de Recerca de Flora i Vegetació) Caracterització de les freixenedes al·luvials inundables del nord-est de Catalunya (*Carici remotae-Fraxinetum oxycarpae* Pedrotti 1970 corr. Pedrotti 1992). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 53-94, 70 ref., 3 fig., 7 tab.

Es caracteritza florísticament, ecològicament i sintaxonòmicament les freixenedes al·luvials inundables del nord-est de Catalunya (comarques del Gironès, de la Selva, del Maresme i del Vallès Oriental). Són boscos dominats per *Fraxinus angustifolia* subsp. *oxycarpa*, tot i que en certs casos poden ser fisiognòmicament boscos mixtos de *F. angustifolia* i *Quercus robur*. Les espècies característiques són: *Fraxinus angustifolia* subsp. *oxycarpa*, *F. angustifolia* subsp. *angustifolia*, *Quercus robur* subsp. *robur*, *Carex remota*, *Oenanthe pimpinelloides*, *Carex muricata* subsp. *divulsa*, *Ranunculus acris* subsp. *despectus* i *Rumex conglomeratus*. Es tracta de comunitats forestals freatòfiles sovint deslligades dels cursos fluvials, que es desenvolupen damunt de materials al·luvials o palustres holocènics, profunds, orgànics i de textura fina, i que queden inundats des de la tardor fins a la primavera. Aquesta freixeneda s'ubica ecològicament entre el *Lamio-Alnetum* i el *Carici-Quercetum canariensis*, i correspon a una comunitat climàtica. Després de la comparació amb boscos afins de la mediterrània nord-occidental, sintaxonòmicament incloem les associacions descrites fins ara en dues aliances, *Populion albae* i *Alnion incanae*, en la darrera de les quals adscriuim el *Carici-Fraxinetum oxycarpae*, associació descrita a Itàlia (Pedrotti, 1970, 1992). A Catalunya en distingim tres subassociacions noves: *caricetosum cuprinae*, *quercetosum pubescentis* i *quercetosum roboris*.

Paraules clau: fitosociologia; *Carici remotae-Fraxinetum oxycarpae*; *Fraxinus angustifolia* subsp. *oxycarpa*; boscos de *Quercus robur*; freixeneda de plana al·luvial; Catalunya nord-oriental.

- 95-121 **Viñolas, Amador** (Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Laboratori de Natura, Col·lecció d'Artròpodes) Els Dorcatominae de la península Ibèrica i illes Balears. 3a nota. El gènere *Stagetus* Wollaston, 1861, amb la descripció de *S. confusus* n. sp. (Coleoptera: Ptinidae). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 95-121, 42 ref., 51 fig.

Amb la revisió del gènere *Stagetus* Wollaston, 1861, es finalitza la revisió de la subfamília Dorcatominae en la península Ibèrica i les illes Balears. Es descriu *Stagetus confusus* n. sp. del sud peninsular i del nord d'Àfrica. S'aclareix la posició sistemàtica i confusa distribució de *Stagetus puncticollis* Reitter, 1884, espècie que sembla trobar-se només a la mediterrània oriental. Es donen els caràcters taxonòmics, la distribució, la biologia i la bibliografia de les onze espècies del gènere presents a la península Ibèrica i a les illes Balears. Es donen claus específiques, així com la representació gràfica de les antenes, últim artell dels palps maxil·lars, edeagus en visió ventral i habitus de totes les espècies.

Paraules clau: Coleoptera; Ptinidae; Dorcatominae; *Stagetus*; revisió; *Stagetus confusus* n. sp.; península Ibèrica.

- 123-132 **Pujade-Villar, Juli** (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Animal); **Cabral-Gamboa, Olivia**; **Treto-Pereyra, Rosa** (Universidad Autónoma de Zacatecas. Unidad Académica de Ciencias de la Tierra); **Landa-Orozco, Luis Gerardo**; **Carrillo-Sánchez, Carlos** (Centro de Estudio de Ecosistemas)

Primeros datos sobre las agallas de encinos (Hym., Cynipidae) colectadas en la Sierra de Monte Escobedo (Zacatecas, México) sobre *Q. viminea*. *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 123-132, 20 ref., 3 fig.

En este estudio se mencionan por primera vez agallas de Cynipidae sobre *Q. viminea*. Un total de 7 morfotipos son mencionados. De ellas, se han obtenido adultos en 5, por lo que se sabe que son ocasionadas por los géneros *Cynips*, *Andricus*, *Disholcaspis* y *Atrusca*. Del resto se comenta su posible afiliación. Destaca la riqueza de agallas de *Amphibolips* en este encino.

Palabras clave: Agallas; Cynipidae; *Q. Viminea*; Zacatecas; México.

- 133-140 **Prieto Manzanares, Miguel** (Museu de Ciències Naturals de Barcelona (Zoologia))

Primers registres d'*Attagenus* (*Attagenus*) *lobatus* Rosenhauer, 1856 (Coleoptera: Dermestidae) per a Catalunya (nord-est de la península Ibèrica). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 133-140, 38 ref., 2 fig.

Se cita *Attagenus* (*Attagenus*) *lobatus* Rosenhauer, 1856 per primera vegada a Catalunya. Els espècimens van ser capturats mitjançant mostrejos efectuats en el marc del programa de conservació preventiva del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, aplicat a la detecció d'insectes perjudicials per a les col·leccions zoològiques. S'aporten dades fenològiques i alguns comentaris sobre la presència de l'espècie en medi urbà. La seva distribució coneguda a la península Ibèrica s'amplia cap al nord-est.

Paraules clau: *Attagenus lobatus*; Catalunya; Coleoptera; Dermestidae; península Ibèrica; medi urbà.

- 141-150 **Curto, Rafel**; **Arrufat, Manolo**; **Beltran, Jordi**; **Creix, Àngela**; **Fontanet, Jordi**; **Royo, Ferran** (Grup de Recerca Científica Terres de l'Ebre)

Retrobada a Catalunya (NE de la península Ibèrica) una població de *Spirodela polyrhiza* (Araceae). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 141-150, 9 ref., 3 fig., 2 tab.

L'estiu del 2012 es van detectar al darrer tram de l'Ebre diversos poblaments de *Spirodela polyrhiza* (L.) Schleid. Aquestes localitats representen el retrobament en gran quantitat d'una espècie de flora que fins fa molt poc es considerava extingida al territori català i que mai no havia estat indicada a la conca de l'Ebre. La descoberta d'aquests nous poblaments és, tant per la seua freqüència com per la seua abundància, una novetat remarcable en el context català i ibèric.

Paraules clau: *Spirodela polyrhiza*; distribució; conservació; nord-est de la península Ibèrica; espècie amenaçada.

- 151-174 **Bariego, Patricio; Baonza, Jorge; Santos Vicente, María** (Universidad de Salamanca. Departamento de Botánica)

Sobre el estado de conservación de *Ranunculus batrachoides* subsp. *brachypodus* G. López (*Ranunculaceae*) en la Península Ibérica. *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 151-174, 42 ref., 1 fig., 5 tab., 3 ape.

Ranunculus batrachoides subsp. *brachypodus* G. López es un pequeño terófito anfibio ligado a zonas húmedas temporales mediterráneas, cuya distribución ibérica se limita a varias localidades del C y W de la Península. Su restringida área de distribución y las peculiaridades de sus hábitats (reducido tamaño, fragmentación, alta vulnerabilidad, etc.) han motivado su inclusión en el principal documento técnico de flora ibérica amenazada, la Lista Roja 2008, bajo la categoría de Vulnerable. En este trabajo recopilamos datos básicos relativos a su área de distribución actual, su biología y autoecología, y hacemos una aproximación al estado de conservación de sus poblaciones en la Península.

Palabras clave: *Ranunculus batrachoides* subsp. *brachypodus*; conservación; Península Ibérica.

- 175-194 **Aymerich, Pere; Sáez, Llorenç** (Universitat Autònoma de Barcelona. Unitat de Botànica. Facultat de Biociències)

Noves dades pteridològiques dels Pirineus catalans. *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 175-194, 39 ref., 4 fig., 1 tab.

Presentem un conjunt de dades de caràcter corològic, demogràfic, ecològic, i en alguns casos de caràcter morfològic, relatives a espècies de pteridòfits rars, amenaçats o poc coneguts per als Pirineus catalans (nord-est de la península Ibèrica). S'indica per primera vegada *Cheilanthes tinaei* als Pirineus centrals i es confirma la presència en aquesta serralada d'*Equisetum* × *trachyodon*. Es proporcionen noves dades sobre la distribució i l'abundància local de *Cystopteris montana* i de l'endemisme d'àrea restringida *Isoetes creussensis*. També es comenta la situació d'una població aïllada de la rara falguera *Woodsia pulchella*. Destaquem les dades micromorfològiques obtingudes per a aquestes dues darres espècies, de les quals hem estudiat caràcters esporals i fitodermològics.

Paraules clau: *Pteridophyta*; corologia; conservació; Pirineus; NE de la península Ibèrica.

- 195-207 **Aymerich, Pere**

Sobre algunes espècies al·lòctones a l'alt Segre (NE de la península Ibèrica), noves o molt rares per a la flora catalana. *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 195-207, 56 ref., 2 fig.

Aportem informació recent sobre sis espècies de flora al·lòctona a la conca alta del riu Segre (Pirineus, Catalunya, NE de la península Ibèrica). Documentem per primera vegada l'existència de poblacions de *Silene noctiflora* a la península Ibèrica i la presència de *Vitis riparia* com a planta invasora a Catalunya. Constatem també que *Heracleum mantegazzianum* s'expandeix seguint el riu Segre a partir d'un focus d'introducció inicial a la part més alta de la conca.

Paraules clau: flora; NE de la península Ibèrica; Pirineus; espècies invasores; *Heracleum mantegazzianum*; *Silene noctiflora*; *Vitis riparia* *Epilobium brachycarpum*.

209-259 **Aymerich, Pere**

Contribució al coneixement florístic del territori ausosegàrric (NE de la península Ibèrica). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 209-259, 110 ref., 4 fig.

Aportem dades sobre diversos tàxons de flora vascular obtingudes al territori ausosegàrric (centre-nord de Catalunya, NE de la península Ibèrica). Es tracta sobretot d'informacions d'interès corològic sobre tàxons autòctons que són regionalment rars o que pertanyen a grups que han estat identificats deficientment, i també de dades sobre la presència d'espècies al·lòctones. Pel que fa a la flora autòctona, és destacable el descobriment d'una localitat isolada —i límit W de la seva àrea global— del subendemisme *Cardamine amporitana* i la constatació de la colonització i expansió relativament recents de *Ranunculus penicillatus* subsp. *pseudofluitans* a la conca del riu Llobregat. Pel que fa a la flora al·lòctona, s'aporten dades sobre *Vicia pannonica* subsp. *pannonica* (raríssima a Catalunya), noves poblacions de *Viola suavis* var. *catalonica* i aparentment inadvertida), i també es confirma l'existència d'una població naturalitzada de *Cornus mas* (segons les dades disponibles, única a la península Ibèrica).

Paraules clau: flora; corologia; NE de la península Ibèrica; Catalunya; espècies invasores.

261-286 **Guardiola, Moisès** (Universitat de Barcelona. Grup de Geobotànica i Cartografia de la Vegetació) i (Universitat Autònoma de Barcelona. Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals CREAM); **Petit, Albert; Carrillo, Empar; Pérez-Haase, Aaron; Batriu, Efreim; Ninot, Josep Maria** (Universitat de Barcelona. Grup de Geobotànica i Cartografia de la Vegetació); **Sáez, Llorenç** (Universitat Autònoma de Barcelona. Unitat de Botànica)

Aportacions a la flora dels Pirineus centrals (II). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 261-286, 60 ref., 2 fig.

En aquest treball aportem noves dades de 58 plantes vasculares trobades, principalment, al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici o en àrees properes (des de la Vall d'Aran fins a Andorra). De cadascuna, en donem les localitats on l'hem observada i en valorem l'interès fitogeogràfic, tenint en compte el coneixement actual de la flora pirinenca. *Festuca alpina* Suter subsp. *riverae* Chas, Kerguelen & Plonka i *Trisetum spicatum* (L.) K. Richt. subsp. *ovatipaniculatum* Hultén ex Jonsell representen novetats per a la flora de Catalunya, alhora que es confirma la presència de *Lathyrus bauhini* Genty i *Trisetum baregensense* Laffite & Miégevill, plantes citades d'antic. La resta de citacions corresponen a plantes rares o poc citades en aquest territori o al conjunt de Catalunya.

Paraules clau: plantes vasculares; plantes rares; element borealalpí; endemisme; oròfit; Parc Nacional.

- 287-291 **Suárez-Fernández, Juan José** (Alien Species Workgroup. Associació per a l'Estudi de la Natura); **Pinya, Samuel** (Alien Species Workgroup. Associació per a l'Estudi de la Natura) i (Biodiversity Monitoring and Research Center. Paratge Natural de la Serra de Tramuntana. Espais de Natura Balear)
Nota botànica. First evidences of the naturalization of *Eucalyptus globulus* subsp. *globulus* (Myrtaceae) at Mallorca (Balearic Islands). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 287-291, 18 ref.
- 293-294 **Pujade-Villar, Juli** (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Animal)
Nota entomològica. What is *Andricus ruginosus* Bassett, 1890 (Hym., Cynipidae)? *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 293-294, 6 ref., 1 tab.
- 295-301 **Pujade-Villar, Juli** (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Animal); **Torrell, Antoni; Rojo, Mariano** (Generalitat de Catalunya. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural)
Nota entomològica. Primeres troballes a la península Ibèrica de *Dryocosmus kuriphilus* (Hym., Cynipidae), una espècie de cinípid d'origen asiàtic altament perillosa per al castanyer (Fagaceae). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 295-301, 33 ref., 3 fig.
- 303-306 **Viñolas, Amador** (Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Laboratori de Natura, Col·lecció d'Artròpodes)
Nota entomològica. Noves dades sobre els Ptinidae de la península Ibèrica (Coleoptera: Bostrichoidea). *Orsis*, 2013, núm. 27, p. 303-306, 11 ref.
- Keywords:** Bostrichoidea; Coleoptera; Ptinidae; new records; Iberian Peninsula.

INSTRUCCIONS ALS AUTORS

ORSIS està oberta a articles originals de recerca, articles de revisió i comunicacions curtes en tots els camps de la botànica, la zoologia i l'ecologia. Se'n publicarà un volum per any, constituït per un o més números. Els manuscrits s'enviaran a especialistes perquè els avaluin. Els articles que descriuen una recerca original no excediran, com a norma general, les deu o quinze pàgines impreses, incloent-hi text, taules, figures i referències (una pàgina de text imprès equival a 550 paraules). En casos justificats, el Consell de Redacció considerarà la publicació de treballs més extensos.

Els manuscrits s'enviaran al Secretari de Redacció. Caldrà lliurar-ne l'original i tres còpies de qualitat. Les còpies del manuscrit contindran fotocòpies de totes les figures.

Preparació del manuscrit: Els articles podran ser escrits en català, castellà, anglès o francès. No s'acceptaran articles ja publicats o en premsa. Es recomana escriure amb precisió, claredat i economia. Consulteu un número recent d'ORSIS per als formats de taules i referències.

Mecanografiat: Tot el material (text, taules, peus de figura, referències, etc.) es mecanografiarà per una sola cara en paper A4 (29.7 cm x 21 cm), a doble espai i deixant marges amples. S'ha d'organitzar el manuscrit per aquest ordre: primera pàgina, key words, abstract anglès, resum en l'idioma de l'article, text, agraïments, referències, apèndixs, taules, peus de figura i figures. S'han de numerar totes les pàgines a l'angle superior dret.

Suport informàtic: Per tal de reduir el temps d'edició, la redacció d'aquesta revista demana als autors —sempre que això sigui possible— que, a més de la còpia en paper, ens facin arribar una còpia del document en disquet i realitzat preferentment en els programes Word Perfect o Microsoft Word. Caldrà indicar sobre el disquet: el nom de l'article, el nom de l'arxiu —si aquest és diferent del nom de l'article—, el nom i la versió del programa utilitzat, i, finalment, si aquest és de DOS, Windows o Macintosh.

Primera pàgina: Ha de contenir només el títol (curt però informatiu), el nom del(s) autor(s), l'adreça de la institució on s'ha fet la recerca, l'adreça actual (si difereix de l'anterior) i un títol condensat d'un màxim de 40 caràcters, incloent-hi blancs.

Key words: Al començament de la segona pàgina del manuscrit es donaran entre cinc i deu paraules o expressions clau en anglès, ordenades alfabèticament i que, preferentment, no estiguin contingudes en el títol.

Abstract: Escrit en anglès correcte. Si l'article no està escrit en anglès, l'abstract començarà amb la traducció anglesa del títol. L'abstract constarà d'un sol paràgraf, d'un màxim de 200 paraules (llevat del títol). Ha de ser informatiu i ha de descriure de manera clara i succinta les troballes principals de l'article. No s'han de repetir en el text de l'abstract frases contingudes en el títol.

Resum en l'idioma de l'article: No s'ha de repetir el títol i s'han de seguir les normes de l'abstract. Si l'article està escrit en anglès, es donarà un resum en català, castellà o francès, que començarà amb la traducció del títol.

Text: No subratlleu cap paraula, excepte els noms científics. Seguiu els Codis Internacionals de Nomenclatures Botànica, Fitosociològica i Zoològica. No utilitzeu notes a peu de pàgina. Les expressions matemàtiques han de ser clares i els seus símbols han de ser identificables sense ambigüitats. Per a les referències dins del text cal seguir el format: Rovira (1984); si la referència va situada al final d'una frase: (Rovira, 1984). Si els autors són dos: Rovira & Johnson (1985). Si són més de dos: Rovira et al. (1982). Si hi ha diverses referències seguides, cal ordenar-les alfabèticament i separar-les per comes: Altadill (1978, 1981a), Rovira et al. (1953).

Agraïments: Cal agrupar-los en un paràgraf curt al final del text, sota l'encapçalament «Agraïments».

Llista de referències: S'han de consignar només les referències citades en el text. Abans de lliurar el manuscrit, cal comprovar que les referències del text coincideixen exactament en noms i dates amb les de la llista. No s'ha d'incloure a la llista material no publicat. Les referències cal ordenar-les alfabèticament, sense numerar-les i amb l'encapçalament «Bibliografia». Cal utilitzar les abreviatures internacionals per als noms de les publicacions, però en cas de dubte s'ha de donar el nom sencer de la publicació. Cal seguir aquest format:

- articles:* Paul, E. 1984. Dynamics of organic matter in soils. *J. Ecol.* 68: 212-219.
- llibres:* Gola, G.; Negri, G.; Cappelletti, C. 1965. Tratado de Botánica. Labor. Barcelona.
- capítols:* Sims, R.W. 1983. The scientific names of earthworms. *In:* J.E. Satchell (ed.) *Earthworm Ecology*. Chapman and Hall. London. p. 467-474.

Taules: Mecanografieu-les en un full a part, una taula a cada full. Numereu-les amb xifres aràbigues. Cal donar a cada taula un títol breu però que permeti la comprensió de la taula amb independència del text. No doneu en el títol informació de detall que es pugui consignar en notes a peu de taula. Les notes cal identificar-les amb lletres minúscules (a, b, c...) en forma d'exponent. Estructureu la taula amb les línies horitzontals necessàries per facilitar-ne la comprensió. No hi feu línies verticals.

Peus de figura: Mecanografieu-los tots junts en un full a part. S'han de numerar els peus i les figures amb xifres aràbigues. El peu ha de ser concís i complet, de manera que tant el peu com la figura es puguin entendre sense recórrer al text. Quan s'utilitzin figures amb diverses parts, cal identificar-les clarament amb lletres, tant a la figura com al peu. Numereu tots els mapes i les fotografies com les figures.

Figures: Els originals han de ser en tinta xinesa sobre paper opac, mai transparent. Per a la publicació es poden utilitzar els originals o bé còpies de qualitat impecable. Cal escriure amb llapis a l'angle superior dret de cada figura el seu número i el nom del primer autor. Abans de lliurar el manuscrit, s'ha de comprovar mitjançant les reduccions pertinents que totes les lletres, xifres i tots els símbols siguin clarament llegibles a la mida final prevista de la figura a la publicació. Les fotografies seran en blanc i negre, en paper brillant, contrastades i nítides. Cal retallar-les de manera que només quedi el tros necessari de la imatge i muntar-les sobre paper o cartolina de mida A4. S'ha d'indicar en el marge del text el lloc en el qual se citen per primer cop cadascuna de les taules i figures.

Gràfics: A més de la seva forma definitiva, heu de donar, de tots els tipus de gràfics (de columnes, circulars, d'eixos, etc.), els valors numèrics que permetin reconstruir-los, amb la indicació explícita de si cal, o no, publicar aquests valors.

Números, abreviatures i unitats: Utilitzeu el punt decimal en lloc de la coma decimal (p. ex. 4.8 en lloc de 4,8). No utilitzeu punt per separar els milers (p. ex. 1400 en lloc de 1.400). Cal definir totes les abreviacions i sigles que no siguin d'ús universal el primer cop que surtin en el text. S'han d'utilitzar les unitats del Sistema Internacional, amb les seves abreviacions estàndard. Cal fer servir exponents per a unitats en el denominador: g m⁻². S'ha d'utilitzar una L majúscula com a abreviació de litre.

Galerades: Els autors rebran una còpia de les galerades. Caldrà tornar-la, amb les correccions, al secretari de redacció. No s'acceptaran correccions extensives.

Separates: Se subministraran 25 separates per article, sense càrrec.

Drets de publicació

- ORSIS. Organismes i Sistemes es publica sota el sistema de llicències Creative Commons segons la modalitat «Reconeixement - No Comercial (by-nc)»: es permet la generació d'obres derivades sempre que no se'n faci un ús comercial. Tampoc no es pot utilitzar l'obra original amb finalitats comercials».
- Així, quan l'autor/a envia la seva col·laboració està acceptant explícitament aquesta cessió de drets d'edició i publicació. També autoritza ORSIS. Organismes i Sistemes a incloure el seu treball en un fascicle de la revista per a la seva distribució i venda. Aquesta cessió sobre el treball es realitza a fi que sigui publicat a ORSIS. Organismes i Sistemes en un termini màxim de dos anys.
- Amb l'objectiu d'afavorir la difusió del coneixement, ORSIS. Organismes i Sistemes s'adhereix al moviment de revistes d'Open Access (DOAJ), i entrega la totalitat dels seus continguts a diferents repositoris sota aquest protocol; per tant, la remissió d'un treball perquè sigui publicat a la revista pressuposa l'acceptació explícita, per part de l'autor/a, d'aquest mètode de distribució.

INSTRUCTIONS TO AUTHORS

ORSIS welcomes general research and review articles and short communications dealing with all aspects of botany, zoology and ecology. ORSIS appears with one volume annually, comprised by one or more issues. Manuscripts are submitted to referees for evaluation.

Papers may be written in Catalan, Spanish, English or French. Papers already published or in press elsewhere will not be accepted. Papers describing original research should not exceed 10 to 15 printed pages, including tables, figures, and references (one page of printed text equals about 550 words). In special cases, the Board of Editors will consider longer papers for publication.

Manuscripts and editorial communications should be submitted to the Managing Editor. The original and three quality copies of the manuscript should be submitted. Each copy should contain copies of all figures.

Authors are recommended to keep their communications short. See a recent issue of the journal for the format of tables, figures and references.

Manuscript format: Type all material double-spaced on one side of A4 (29.7 cm x 21 cm) paper, with margins sufficiently wide. Number all pages. The order of presentation is as follows: title page, key words, English abstract, abstract in the paper's language, text, acknowledgements, references, appendices, tables, figure captions, and figure.

Title page: It should contain only the title (short but informative), the author's name, author's institutional affiliation and postal address, current address, and a running title not exceeding 40 characters including blanks.

Key words: The second page of the manuscript should begin with 5-10 English key words, alphabetically ordered.

English abstract: A brief, informative abstract not exceeding 200 words should be provided. Linguistic usage should be correct. If the paper's language is other than English the abstract should begin with the English translation of the title. Otherwise do not repeat in the abstract the title or phrases contained in the title.

Abstract in the paper's language: Do not repeat the title and follow the instructions given above. If the paper is written in English an abstract in Catalan, Spanish or French should be provided, beginning with the title's translation.

Text: Do not use footnotes. Do not underline any word, except scientific names. Follow the International Codes of Botanical, Phytosociological, and Zoological Nomenclatures. Mathematical expressions should be clear and unambiguous, and their symbols unequivocally identifiable. In the text references are given: Rovira (1984) or, at the end of a sentence (Rovira, 1984). Two authors: Rovira & Johnson (1985). Three or more authors: Rovira et al. (1982). When several references are given together order them alphabetically: Altadill (1978, 1980), Rovira et al. (1953).

Acknowledgements: Keep them short and place them in a single paragraph between the text and the references.

References: List only those references cited in the text. Do not list unpublished material. References should be arranged alphabetically. Before submitting, check that each citation in the text matches exactly in author and year with the reference given in the list. Use the standard abbreviations for journal names, but when in doubt give the full name of the publication. Follow this format:

Journal: Paul, E. 1984. Dynamics of organic matter in soils. *J. Ecol.* 68: 212-219.

Book: Gola, G.; Negri, G.; Capelletti, C. 1965. *Tratado de Botánica*. Labor. Barcelona. *Chapter:* Sims, R.W. 1983. The scientific names of earthworms. *In:* J.E. Satchell (ed.) *Earthworm Ecology*. Chapman and Hall. London. p. 467-474.

Tables: Type each table in a separate sheet. Tables should be numbered with arabic numerals. Give a short but descriptive title at the top of each table. Table footnotes should be marked with superscript letters. Vertical rules should not be used.

Figure captions: Captions should be typed together on a separate sheet. Captions should be clear, concise and complete to that figures and captions can be understood without reference to the text. Number each figure and its caption with arabic numerals. When multi-part figures are used, be certain that each part is clearly identified with letters (a, b, etc.) which should be used both in the caption and on the figure itself.

Figures: original drawings or flawless copies should be submitted. Each illustration should have the first author's name and the figure number written with soft pencil on the upper right corner. Be certain that all letters, numbers and symbols on the figure are clearly legible after the expected reduction. Photographs should be supplied in black and white, as high contrast, glossy prints, trimmed and marked. Check that each table and figure is mentioned by its correct number in the text.

Numbers, abbreviations and units: Use decimal points instead of commas (e. g., 4.8 and not 4,8). Abbreviations that are not in universal use should be defined the first time they occur in the text. The units of the International System should be preferably used, with their standardized abbreviations. Use the minus exponent form (e. g., g m^{-2}). Use a capital L as the symbol for litre.

Proofs and offprints: Authors will be sent a galley proof for correction. Extensive corrections will not be accepted. 25 offprints of each article published will be supplied free of charge.

Publication rights

- a) ORSIS. Organismes i Sistemes is published under the licence system Creative Commons, according to the modality «Attribution-Noncommercial (by-nc): derivative work is allowed under the condition of non making a commercial use. The original work cannot be used with commercial purposes».
- b) Therefore, everyone who sends a manuscript is explicitly accepting this publication and edition cession. In the same way, he/she is authorizing ORSIS. Organismes i Sistemes to include his/her work in a journal's issue for its distribution and sale. The cession allows ORSIS. Organismes i Sistemes to publish the work in a maximum period of two years.
- c) With the aim of favouring the diffusion of knowledge, ORSIS. Organismes i Sistemes joins the Open Access journal movement (DOAJ), and delivers all its contents to different repositories under this protocol; therefore, sending a manuscript to the journal also entails the explicit acceptance by its author/s of this distribution method.